

**МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВО-НАВЧАЛЬНИЙ ЦЕНТР
ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СИСТЕМ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

Силабус шифр ДЗП-1«Філософія науки та культури»

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань	12 – інформаційні технології
Спеціальність	122 – комп'ютерні науки
Освітньо-наукова програма	Іноземна мова
Статус дисципліни	Загальноосвітня обов'язкова дисципліна
Форма навчання	очна(денна)
Рік підготовки, семестр	1-й рік підготовки, 1,2-й семестр
Обсяг дисципліни	6 кредитів / 180 годин
Семестровий контроль/ контрольні заходи	підсумковий контроль дисципліни – іспит
Розклад занять	2 годин аудиторних занять/тиждень
Мова викладання	Українська
Інформація про керівника курсу / викладачів	Рижко Володимир Антонович, доктор філософських наук, професор, директор Центру гуманітарної освіти НАН України
Розміщення курсу	http://aspirant.irtc.org.ua/

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча навчальна програма з курсу ДЗП-1 «Філософія науки та культури» є нормативним документом, який розроблено науково-методичною структурою Центру Громадської Освіти НАН України основі освітньо-наукової програми підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти з галузі знань **12 - Інформаційні технології за спеціальністю 122 - Комп'ютерні науки** у Міжнародному науково-навчальному центрі інформаційних технологій та систем НАН та МОН України.

Мета курсу: в науково-дослідницькій діяльності застосовувати аспірантом сучасні теорії філософського світогляду та основні підходи до побудови логічно несуперечливих і обґрунтованих наукових концепцій.

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері комп'ютерних наук, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК07. Здатність виявляти проблеми, формалізувати ідеї, визначати мету, ставити та розв'язувати завдання.

Результати навчання:

РН08. Визначати актуальні наукові та практичні проблеми у сфері комп'ютерних наук, глибоко розуміти загальні принципи та методи комп'ютерних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері комп'ютерних наук та у викладацькій практиці.

РН 18. Використовувати загально наукові філософські знання, необхідні для формування наукового світогляду, професійної етики та культурного кругозору.

РН 19. Застосовувати методи пізнання у розв'язанні завдань наукового дослідження.

Вимоги до знань та вмінь.

Знати:

1) існуючі концепції взаємозв'язку філософії і науки, історію розвитку та формування наукових картин світу; критично-креативні дискусії з питань впливу філософії на науку, а також науки на філософію;

2) особливості теорії пізнання, взаємозв'язок міфологічних, релігійних, мистецьких поглядів в пізнавальному процесі, формуванні креативного мислення вченого, основні дискусії з цього приводу;

3) теоретичні тлумачення соціальних процесів, їх вплив на розвиток науки та концепції зворотнього впливу науки, техніки на соціальні процеси;

- 4) основні концепції методології та етики науки;
- 5) основні категорії філософії науки, типологічні характеристики основних концепцій, що описують розвиток наукового знання;
- 6) основні підходи до побудови логічно несуперечливих і обґрунтованих наукових концепцій;
- 7) співвідношення раціонального та ірраціонального, логіки та інтуїції, відкриття і обґрунтування в науковому пізнанні;

Вміти:

- 1) застосовувати в своїй науково-дослідницькій діяльності теорії філософського світогляду: еволюційну та революційну, синергетичну, поліваріантну, плюралістичну, толерантність тощо;
- 2) використовувати знання сучасної і традиційної логіки, методи і методології розв'язання проблем конкретних тем дослідницької роботи, критично оцінювати існуючі наукові здобутки;
- 3) здійснювати свою наукову діяльність, дотримуючись наукової професійної етики, громадянську позицію, сприяти дотриманню професійної етики науковим загалом;
- 4) викласти в формі реферату філософські питання напрямку дисертаційного дослідження;
- 5) критично оцінювати явища і факти псевдонаукових і паранаукових досліджень.

Завдання навчальної дисципліни «Філософія науки та культури» полягає у формуванні та набуття наступних компетентностей:

2. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Філософія і наукове пізнання: проблеми, еволюція.

<u>Теми</u>	<u>Назва теми</u>	<u>Кількість годин</u>		
		<u>Лекції</u>	<u>Семінари</u>	<u>Самоств. робота</u>
<u>Тема 1.</u>	<u>Людина, світ, культура, наука, філософія</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 2.</u>	<u>Історія філософії і засади формування мислення вченого: давній схід, античність, доба європейського середньовіччя</u>	<u>6</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 3.</u>	<u>Класична філософія і класична наука</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 4.</u>	<u>Некласична філософія і некласична наука</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 5.</u>	<u>Школи і тематичні напрямки в філософії XX - XXI ст. і постнекласична наука</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 6.</u>	<u>Основні етапи розвитку філософії в Україні: наука і національна культура</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>

Змістовний модуль 2. Онтологія, гносеологія, феноменологія - світоглядно - методологічна

основа наукового пізнання.

<u>Теми</u>	<u>Назва теми</u>	<u>Кількість годин</u>		
		<u>Лекції</u>	<u>Семінари</u>	<u>Самоств.</u>
<u>Тема 7.</u>	<u>Онтологія</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 8.</u>	<u>Культурно-екзистенційні виміри гносеології</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 9.</u>	<u>Феноменологія</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>

Змістовний Модуль 3. Філософія і історія культури.

<u>Теми</u>	<u>Назва теми</u>	<u>Кількість годин</u>		
		<u>Лекції</u>	<u>Семінари</u>	<u>Самоств. робота</u>
<u>Тема 10.</u>	<u>Філософія історії і світорозуміння.</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 11.</u>	<u>Соціальна філософія</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>5</u>
<u>Тема 12.</u>	<u>Філософія культури</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>

Змістовний Модуль 4. Філософія науки і практика науково - дослідної діяльності.

<u>Теми</u>	<u>Назва теми</u>	<u>Кількість годин</u>		
		<u>Лекції</u>	<u>Семінари</u>	<u>Самоств.</u>
<u>Тема 13.</u>	<u>Методологія і методи природничих і технічних, соціогуманітарних наук</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 14.</u>	<u>Праксеологія науки.</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 15.</u>	<u>Етика науки</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
<u>Тема 16.</u>	<u>Вчений в глобалізованому світі.</u>	<u>3</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
			<u>Всього годин:</u>	<u>180</u>

3 -ТЕХНОЛОГІЧНА КАРТКА ОПАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції

Тема 1. Людина, світ, культура, наука, філософія.

Тема 2. Філософія як школа мислення. Історико-філософські засади формування мислення вченого.

Тема 3. Основні етапи розвитку філософії в Україні: наука, культура.

Тема 4. Онтологія, гносеологія, феноменологія.

Тема 5. Культурно-екзистенційні виміри гносеології.

Тема 6. Методологія наукового пізнання.

Тема 7. Філософія історії і світорозуміння.

Семінари

Практичне закріплення лекційного матеріалу та наукові доповіді аспірантів пов'язані з темами лекцій.

До теми 1. Людина, світ, культура, наука, філософія.

Відношення «людина-світ» як філософсько-світоглядна проблема. Поняття світогляду, його структура і функції.

1. Передумови виникнення філософського знання.
2. Міфологія як тип світогляду. Особливості релігійного світогляду. Релігія, наука, культура. Відношення «людина-світ» як філософсько-світоглядна проблема.
3. Поняття світогляду, його структура і функції. Передумови виникнення філософського знання. Міфологія як тип світогляду.
4. Особливості релігійного світогляду. Релігія, наука, культура. Філософія і наука. Філософія: єдність знання і мудрості.
5. Філософія в системі духовної культури людства.

До теми 2. Філософія як школа мислення. Історико-філософські засади формування мислення вченого.

1. Передумови виникнення філософії в Стародавній Індії. Релігійно-філософські вчення: брахманізм, буддизм, індуїзм.
2. Зародження філософії у Стародавньому Китаї. Конфуцій про людину та її виховання. Даосизм про начала буття і ідеал мудреця.
3. Передумови виникнення античної філософії, її своєрідність і становлення.
4. Філософія Середньовіччя. Теоцентризм: Тертуліан, А. Аврелій. Вчення Фоми Аквінського про співвідношення віри і розуму, про подвійність істини. Номіналізм і реалізм.
5. Філософія епохи Відродження і Нового часу. Реформація як соціально-культурне явище. Вчення Ф. Бекона та Р. Декарта про метод. Просвітницькі погляди Вольтера, Руссо, Гете.
6. Класична німецька філософія. Філософія І. Канта, Г. Гегеля, Фейєрбаха: проблеми пізнання, методу і моралі
7. Марксистська філософія: соціально-економічні і філософські засади. Проблема відчуження і гуманізму. Історична доля філософії марксизму.

До теми 3. Основні етапи розвитку філософії в Україні: наука, культура.

1. Філософська думка в Україні. Філософські ідеї в культурі Київської Русі XI - XIII ст. Філософські погляди Г. Сковороди, Т. Шевченка, М. Костомарова.
2. Соціально-філософські погляди І. Франка, Л. Українки, М. Драгоманова.
3. Українська соціально-філософська і наукова думка (філософські ідеї В. Вернадського, М. Грушевського, Д. Чижевського, М. Амосова, О. Богомолець, Є. Патона, В. Глушкова та ін..)
4. Етико-онтологічна проблематика в українській та російській релігійній філософії (П. Юркевич, М. Гоголь, Ф. Достоєвський, В. Соловйов, С. Франк).

5. Актуальні проблеми української філософії: Київська світоглядно-філософська школа (аналіз творчих здобутків П.В. Копніна, В.І. Шинкарука, М.О. Парнюка, С.Б. Кримського, І.В. Бойченка, І.В. Бичка, М.В. Поповича, Є.М. Андроса та ін.).

До теми 4. Онтологія, гносеологія, феноменологія.

1. Діяльність як універсальний спосіб людського буття і освоєння світу. Структура діяльності. Потреба і інтерес, ціль і цінність в структурі діяльності. Діалектика мети і засобів.

2. Форми освоєння світу людиною: духовно-практична, предметно-практична і духовно-теоретична діяльність.

3. Свідомість як соціокультурний феномен. Концепції свідомості в історії філософії і в сучасній філософії. Свідомість і мова. Самосвідомість, підсвідомість, надсвідомість.

4. Діяльність і життєвий шлях людини. Філософія екзистенціалізму: проблема свободи, сутності і існування.

До теми 5. Культурно-екзистенційні виміри гносеології.

1. Логіка відкриття та логіка обґрунтування знання.

Логіко-поняттєвий апарат пізнання. Мова наукового пізнання. Логічні прийоми (індукція, дедукція, аналіз, синтез, порівняння), поняття, судження, умовиводи та категорії пізнання. Поняття теорії (С.Кримський). Ідея пізнання. Гіпотеза. Концепти та концептуалізація (Ж.Дельоз, Ф.Гваттарі, С.Нератіна). Ідеали наукового пізнання. Соціокультурні та внутрішньонаукові норми пізнання (Т.Кун, Р.Мертон).

2. Істина в науці. Поняття верифікації та фальсифікації наукових теорій та концепцій (К.Поппер). Постметафізичне концептуальне мислення: опозиції теорія - сценарій, метод - дискурс, поняття - метафора, істина - консенсус. Науково-дослідні програми та їхні історичні типи. Поняття науково-дослідної програми (І.Лакатос). Вплив історичних та соціокультурних факторів на пізнання. Поняття парадигми наукового пізнання. Наукове співтовариство як носій парадигм наукового пізнання (Т.Кун). Комунікативні, знаково-семіотичні та дискурсивні виміри наукового пізнання. Пізнання і навчання. Навчання як набуття символічного Умови і можливості людського пізнання. Способи та форми взаємодії суб'єкта та об'єкта у пізнанні.

3. Методи, форми, рівні пізнання. Методологічна свідомість (В.Лекторський, В.Швирьов, М.Мамардашвілі). Чуттєве і раціональне. Відчуття, уявлення, поняття. Поняття досвіду і поняття досліду. Інтуїція та раціональне мислення. Емпіричний та теоретичний рівні пізнання. інтелектуального капіталу.

До теми 6. Методологія наукового пізнання.

1. Категорії як шаблі пізнання та універсальні форми означення предметного світу. Основні філософські категорії: сутність і явище, необхідність, випадковість, форма і зміст, можливість і дійсність, кількість і якість, протиріччя, заперечення та ін.

2. Поняття закону. Категорії «закон» і «хаос». Синергетика: від хаосу до порядку. Значення синергетики в формуванні нового світорозуміння.
3. Поняття методу і методології. Філософська методологія і наукова діяльність. Метод сходження від абстрактного до конкретного, логічного і історичного та ін.
4. Основні процедури наукового дослідження: спостереження, вимірювання і експеримент, аналогія, моделювання, інтерпретація та ін. Ідеали та норми наукового методу.
5. Методологічні засади класичної, неklasичної та постнеklasичної науки. Історична школа в філософії науки (К. Поппер, Т. Кун, І. Лакатос, І Фейєрабенд).

До теми 7. Філософія історії і світорозуміння.

1. Історичний процес і суспільство як проблема філософії історії. Проблема типологізації суспільно-історичного процесу.
2. Цивілізації, епохи та формації у розвитку суспільства. Інформаційне суспільство.
3. Суспільство і культура. Історія як діалог культур. Поняття національної культури. Національна культура і культура нації. Історичні умови формування української культури.
4. Суспільний ідеал і прогрес. Революції і реформи в історії. Проблема критерію суспільного розвитку.
5. Суспільство і природа. Поняття ноосфери. Глобальні проблеми сучасності, їх генезис та шляхи вирішення.
6. Проблеми сучасної загальноцивілізаційної ситуації. Місце України в загальноцивілізаційному і геополітичному процесі

Основні праці, що виносяться на співбесіду

Під час самостійної роботи кожен аспірант має опанувати дванадцять (12) нижче наведених праць.

Аспіранти мають право на альтернативний вибір однієї з праць кожного пункту.

I.

А) АРИСТОТЕЛЬ. МЕТАФИЗИКА. - КНИГИ 1,2 И 4 // АРИСТОТЕЛЬ. СОЧИНЕНИЯ: В 4-Х Т. - Т. 1. - М., 1976. - С. 65-99, 119-144

Б) АРИСТОТЕЛЬ. ПОЛИТИКА. - КНИГИ 1, 2 // АРИСТОТЕЛЬ. СОЧИНЕНИЯ: В 4-Х Т. - Т. 4. - М., 1983. - С. 376-423

II.

А) ФОМА АКВИНСКИЙ. ЕСТЕСТВЕННАЯ ТЕОЛОГИЯ. МЕТАФИЗИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ БЫТИЯ И ТЕОРИЯ ПОЗНАНИЯ // АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ: В 4-Х Т. - Т.1.- Ч.2. - М., 1969. - С. 824-837

Б) АВГУСТИН АВРЕЛИЙ. БОГ, ПРИРОДА, ЧЕЛОВЕК, ВЕЧНОСТЬ И ВРЕМЯ //

АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ: В 4-Х Т. - Т.1.- Ч.2. - М., 1969. - С. 582-605

В) ОККАМ УИЛЬЯМ. ВИДЫ ЗНАНИЯ. УНИВЕРСАЛИИ // АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ: В 4-Х Т. - Т.1.- Ч.2. - М., 1969. - С. 891-907

III.

А) ЛОКК ДЖ. ДВА ТРАКТАТА О ПРАВЛЕНИИ. - КН. 2. - КЛ. V, УП-ХШ // ЛОКК ДЖ. СОЧИНЕНИЯ.: В 3-Х Т. - Т.2. - М., 1988. - С. 276-291, 306-356, 362-365

Б) МОНТЕСКЬЕ Ш.Л. О ДУХЕ ЗАКОНОВ // МОНТЕСКЬЕ Ш.Л. ИЗБРАННЫЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ. - М., 1955; АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ: В 4-Х Т. - Т.2 (ФРАГМЕНТЫ).- М., 1970- С. 536-545

В) РУССО Ж.Ж. О ПРИЧИНАХ НЕРАВЕНСТВА. ОБ ОБЩЕСТВЕННОМ ДОГОВОРЕ (ФРАГМЕНТЫ) // АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ: В 4-Х Т. - Т.2. - М., 1970. - С. 560-574

IV.

А) КАНТ И. КРИТИКА ЧИСТОГО РАЗУМА. ПРЕДИСЛОВИЕ КО II-МУ ИЗДАНИЮ. ВВЕДЕНИЕ (О РАЗЛИЧИИ ЧИСТОГО И ЭМПИРИЧЕСКОГО ЗНАНИЯ) // КАНТ И. СОЧИНЕНИЯ. - Т.3. - М., 1964

Б) ГЕГЕЛЬ. ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ФИЛОСОФСКИХ НАУК (РЕЧЬ ГЕГЕЛЯ ПРИ ОТКРЫТИИ ЧТЕНИЙ В БЕРЛИНЕ. ВВЕДЕНИЕ § 1-18) // ГЕГЕЛЬ Г.В.Ф. ЭНЦИКЛОПЕДИЯ ФИЛОСОФСКИХ НАУК. - Т.1. НАУКА ЛОГИКИ. - М., 1974. - С. 79-106

В) ФЕЙЕРБАХ Л. ОТНОШЕНИЕ К ГЕГЕЛЮ // ФЕЙЕРБАХ Л. ИСТОРИЯ ФИЛОСОФИИ: В 3-Х Т. - Т.3. - М., 1967. - С. 373-389

С) МАРКС К., ЭНГЕЛЬС Ф. НЕМЕЦКАЯ ИДЕОЛОГИЯ (ФРАГМЕНТ ИЗ РОЗДІЛУ “ФЕЙЄРБАХ”) // МАРКС К., ЭНГЕЛЬС Ф. СОЧИНЕНИЯ: ИЗД. 2-Е. - Т.3. - М., 1955. - С. 15-49.

V.

А) МАРКС К., ЭНГЕЛЬС Ф. НЕМЕЦКАЯ ИДЕОЛОГИЯ (ФРАГМЕНТ ИЗ РОЗДІЛУ “ФЕЙЄРБАХ”) // МАРКС К., ЭНГЕЛЬС Ф. СОЧИНЕНИЯ: ИЗД. 2-Е. - Т.3. - М., 1955. - С. 15-49

Б) МАРКС К. К КРИТИКЕ ПОЛИТИЧЕСКОЙ ЭКОНОМИИ. ПРЕДИСЛОВИЕ // МАРКС К., ЭНГЕЛЬС Ф. СОЧИНЕНИЯ: ИЗД. 2-Е. - Т.13. - М., 1959

В) СМИТ А. О НАИЛУЧШИХ ПОЛИТИКО-ЭКОНОМИЧЕСКИХ СИСТЕМАХ // СМИТ А. ИССЛЕДОВАНИЕ О ПРИРОДЕ И ПРИЧИНАХ БОГАТСТВА НАРОДОВ. - КН. 5. - М., 1962 (АБО: М., 1995 Р.- КН. 4 -5)

VI.

А) ИЛЛАРИОН КИЕВСКИЙ. ПРОИЗВЕДЕНИЯ (СЛОВО О ЗАКОНЕ И БЛАГОДАТИ) // АНТОЛОГИЯ МИРОВОЙ ФИЛОСОФИИ. МЕТОДИЧЕСКИЙ СБОРНИК ФИЛОСОФСКИХ ТЕКСТОВ. - Т.1.- Ч.1. - М., 1991. - С. 273 -291

Б) СКОВОРОДА Г.С. РАЗГОВОР ПЯТИ ПУТНИКОВ ОБ ИСТИННОМ ЩАСТІЇ ЖИЗНИ // СКОВОРОДА Г.С. ТВОРИ: В 2-Х Т. - Т.1. - К., 1961. - С. 207-247

В) ЮРКЕВИЧ П.Д. СЕРДЦЕ И ЕГО ЗНАЧЕНИЕ В ДУХОВНОЙ ЖИЗНИ ЧЕЛОВЕКА // ЮРКЕВИЧ П.Д. ФИЛОСОФСКИЕ ПРОИЗВЕДЕНИЯ. - М., 1990. - С. 69-103
VII.

А) КОСТОМАРОВ М.І. «ЗАКОН БОЖИЙ» (КНИГА БУТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ). - К., 1991

Б) ДРАГОМАНОВ М.І. ШЕВЧЕНКО, УКРАЇНОФЛИ І СОЦІАЛІЗМ // ДРАГОМАНОВ М.І. ВИБРАНЕ. - К., 1991. - С. 341-399

В) ФРАНКО І. ЩО ТАКЕ ПОСТУП // ФРАНКО І. ЗІБРАННЯ ТВОРІВ: У 50-ТИ Т. - Т. 45. - ФІЛОСОФСЬКІ ПРАЦІ - К., 1986. - С. 300-348

VIII.

А) ЛИПИНСЬКИЙ В. РЕЛІГІЯ І ЦЕРКВА В ІСТОРІЇ УКРАЇНИ. - К., 1995 (ДИВ. ТАКОЖ: ПОЛІТОЛОГІЧНІ ЧИТАННЯ. - 1994 Р. - № 1-2)

Б) ДОНЦОВ Д. НАЦІОНАЛІЗМ. ДУХ НАШОЇ ДАВНИНИ (ФРАГМЕНТИ) // ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ УКРАЇНИ. ХРЕСТОМАТІЯ. - К., 1993. - С. 434-453

IX.

А) БЕРДЯЕВ Н. А. ВОЛЯ К ЖИЗНИ И ВОЛЯ К КУЛЬТУРЕ // НА ПЕРЕЛОМЕ. ФИЛОСОФСКИЕ ДИСКУССИИ 20-Х ГГ. - М., 1990. - С. 73-84

Б) СОЛОВЬЕВ ВЛ. НА ПУТИ К ИСТИННОЙ ФИЛОСОФИИ // СОЛОВЬЕВ ВЛ. СОЧИНЕНИЯ: В 2-Х Т. - Т.2. - М., 1988

В) ФРАНК С.Л. ФИЛОСОФИЯ И РЕЛИГИЯ // НА ПЕРЕЛОМЕ. ФИЛОСОФСКИЕ ДИСКУССИИ 20-Х ГГ. - М., 1990. - С. 319-334

X.

А) НИЦШЕ Ф. АНТИХРИСТИАНИН // СБ. «СУМЕРКИ БОГОВ». - М., 1990 (ДИВ. ТАКОЖ: НТТІТТЕ Ф. ТАК КАЗАВ ЗАРАТУСТРА. К., 1993. - С. 331-419)

Б) САРТР Ж.П. ЭКЗИСТЕНЦИАЛИЗМ - ЭТО ГУМАНИЗМ // СБ. «СУМЕРКИ БОГОВ». - М., 1990

В) КАМЮ А. МИФ О СИЗИФЕ. ЭССЕ ОБ АБСУРДЕ // КАМЮ А. БУНТУЮЩИЙ ЧЕЛОВЕК. - М., 1990 (ДИВ. ТАКОЖ: ЗБ. «СУМЕРКИ БОГОВ»)

Г) ЯСПЕРС К. ФИЛОСОФСКАЯ ВЕРА (ТРЕТЬЯ ЛЕКЦИЯ: ЧЕЛОВЕК.; ЧЕТВЕРТАЯ ЛЕКЦИЯ: ФИЛОСОФИЯ И РЕЛИГИЯ) // ЯСПЕРС К. СМЫСЛ И НАЗНАЧЕНИЕ ИСТОРИИ. - М., 1991. - С. 442-476

XI.

А) ПОППЕР К. ПРЕДПОЛОЖЕНИЯ И ОПОВЕРЖЕНИЯ. РОСТ НАУЧНОГО

ЗНАНИЯ. - ГЛ. 1 // ПОППЕР К. ЛОГИКА И РОСТ НАУЧНОГО ЗНАНИЯ. - М., 1983. - С. 240-290

Б) КУН Т. СТРУКТУРА НАУЧНЫХ РЕВОЛЮЦИЙ. - М., 1975 (ПЕРЕДМОВА: С. 7-26; ВВЕДЕННЯ: С. 16-26; ДОПОВНЕННЯ 1969 Р.: С. 219-264)

В) ФЕЙРАБЕНД П. ПРОТИВ МЕТОДОЛОГИЧЕСКОГО ПРИНУЖДЕНИЯ (ФРАГМЕНТИ) // ФЕЙРАБЕНД П. ИЗБРАННЫЕ ТРУДЫ ПО МЕТОДОЛОГИИ НАУКИ. - М., 1986. С. 126-159

Г) ГАДАМЕР Х.Г. ИСТИНА И МЕТОД (ВВЕДЕННЯ. ПРОБЛЕМА МЕТОДУ. ПІСЛЯМОВА). - М., 1988. - С. 38-50; 615-646

Д) ТУЛМИН С. КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ РЕВОЛЮЦИИ В НАУКЕ // СТРУКТУРА И РАЗВИТИЕ НАУКИ. - М., 1978. - С. 170-189

Е) БАШЛЯР Г. ФИЛОСОФСКОЕ ОТРИЦАНИЕ (ОПЫТ ФИЛОСОФИИ НОВОГО НАУЧНОГО ДУХА) // БАШЛЯР Г. НОВЫЙ РАЦИОНАЛИЗМ. - М., 1987. - С. 160-280

Є) ПРИГОЖИН И., СТЕНГЕРС И. ПОРЯДОК ИЗ ХАОСА (НОВЫЙ ДИАЛОГ ЧЕЛОВЕКА С ПРИРОДОЙ). ПЕРЕДМОВА О. ТОФФЛЕРА. ВВЕДЕННЯ. ВИСНОВКИ. - М., 1986. - С. 11-68; С. 362-386

XII.

СВИТОГЛЯД І ДУХОВНА ТВОРЧІСТЬ. - К.: НАУКОВА ДУМКА, 1993 (ОДНА ІЗ СТАТЕЙ ЗБІРНИКА НА ВИБІР)

4. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Політика щодо академічної доброчесності

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає, зокрема:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших дослідників;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Політика щодо відвідування занять та поведінки на заняттях

Відвідування занять є обов'язковим компонентом навчання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем навчальної дисципліни та затвердженням директора Міжнародного центру.

Політика щодо правил поведінки на заняттях

Здобувачі вищої освіти третього рівня беруть активну участь у всіх заняттях: обговорюють проблемні ситуації, запропоновані викладачем на лекціях; активно включаються і за потреби ініціюють спільну (групову роботу) під час семінарських занять. Спілкування учасників освітнього процесу (викладач, здобувачі) відбувається на засадах партнерських

стосунків, взаємодопомоги, толерантності та поваги до особистості кожного, спрямованості на здобуття істинного наукового знання.

Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання

Здобувачі вищої освіти третього рівня повинні виконувати всі навчальні завдання вчасно, відповідно до робочої навчальної програми, за невчасне виконання знижується бальна оцінка. Графіки перескладання формують викладачі відповідних дисциплін.

Виконання навчальних завдань має відповідати вимогам «Кодексу академічної доброчесності Міжнародного науково-навчального центру інформаційних технологій та систем НАН України та МОН України, затвердженого вченою радою Міжнародного центру 20.01.2022 року, протокол № 1.

Рейтингова система оцінювання

Контроль знань аспірантів здійснюється на підставі Положення про організацію та проведення поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня.

Контроль знань аспірантів складається з двох складників: поточного і підсумкового/семестрового контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня. Кожний складник оцінюється за стобальною системою .

Загальна оцінка результатів за дисципліною (ЗО) розраховують:

$$ЗО = k_1 * ПоК + k_2 * ПідК,$$

де k_1 , k_2 - коефіцієнти переведення балів поточного (ПоК) та підсумкового контролю (ПідК) відповідно; $k_1 = 0,4$, $k_2 = 0,6$.

Максимальна кількість балів у поточному контролі встановлюється таким чином:

Види контролю за формами навчальної діяльності	Максимальна сумарна оцінка в балах
- усне опитування (виступ на семінарі тощо) та	75
- активна робота на засіданнях	25
Всього	100

Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Код програмного РН	Назва програмного РН	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
РН08.	Визначати актуальні наукові та практичні проблеми у сфері комп'ютерних наук, глибоко розуміти загальні принципи та методи комп'ютерних наук, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у	Лекційні заняття проходять з використанням пояснювально-ілюстративного методу або інформаційно-рецептивного методу. Послідовна та логічно ув'язана подача матеріалу надає уявлення та знання у його логічної	Оцінювання проводиться за рейтинговою системою оцінювання результатів навчання, викладеною в

	власних дослідженнях у сфері комп'ютерних наук та у викладацькій практиці.	цілісності. <i>Семінарські заняття проходять з використанням:</i>	робочій програмі. За результатами освоєння матеріалів курсу передбачено екзамен. Поточне оцінювання включає усне або письмове опитування, написання реферату, доповіді на тематичних конференціях.
PH18.	Використовувати загально наукові філософські знання, необхідні для формування наукового світогляду, професійної етики та культурного кругозору.	- репродуктивного методу, завдяки якому аспіранти закріплюють вивчений теоретичний матеріал та навчаються використовувати його в конкретних наукових задачах;	
PH19.	Застосовувати методи пізнання у розв'язанні завдань наукового дослідження.	- інтерактивного методу, який використовується для залучення аспірантів у процеси розв'язання задач та теоретичні факти, які для цього використовуються. <i>Самостійна робота</i> аспірантів оформлюється у вигляді реферату або доповіді з широким аналізом використаних під час роботи матеріалів пошуку, оброблення та наукової інформації щодо теми реферату.	